

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 5 lutego 1997 r.

Nr 9

TREŚĆ:

Poz.:

USTAWY:

- 43 — z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej 141
44 — z dnia 20 grudnia 1996 r. o portach i przystaniach morskich 144

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

- 45 — z dnia 28 stycznia 1997 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zawieszenia pobierania cel od niektórych towarów 148

ROZPORZĄDZENIA:

- 46 — Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 1996 r. w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego, wykazu stanowisk i kwalifikacji niezbędnych do ich zajmowania 149
47 — Ministra Finansów z dnia 31 stycznia 1997 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podatku akcyzowego 154
48 — Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 stycznia 1997 r. w sprawie trybu gospodarowania przekazanymi Straży Granicznej środkami finansowymi, uzyskanymi przez Skarb Państwa tytułem przepadku rzeczy pochodzących z ujawnionych przez Straż Graniczną przestępstw celnych i dewizowych, oraz zasad przyznawania nagród funkcjonariuszom z tych środków 155
49 — Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 22 stycznia 1997 r. w sprawie kwalifikacji zawodowych lekarzy, uprawniających do dokonania przerwania ciąży oraz stwierdzenia, że ciąża zagraża życiu lub zdrowiu kobiety lub wskazuje na duże prawdopodobieństwo ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu albo nieuleczalnej choroby zagrażającej jego życiu 155
50 — Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 27 sierpnia 1996 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu postępowania w związku z przedstawianiem w programach publicznej radiofonii i telewizji stanowisk partii politycznych, związków zawodowych i związków pracodawców w węzłowych sprawach publicznych 156

43

USTAWA

z dnia 20 grudnia 1996 r.

o gospodarce komunalnej.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady i formy gospodarki komunalnej, polegającej na wykonywaniu przez gminę zadań własnych, określonych w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74, Nr 58, poz. 261, Nr 106, poz. 496 i Nr 132, poz. 622), w celu zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej.

2. Gospodarka komunalna obejmuje w szczególności zadania o charakterze użyteczności publicznej, któ-

rych celem jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych.

Art. 2. Gospodarka komunalna może być prowadzona przez gminę w szczególności w formach: zakładu budżetowego lub spółek prawa handlowego.

Art. 3. 1. Gmina może powierzyć wykonywanie zadań z zakresu gospodarki komunalnej osobom fizycznym, osobom prawnym lub jednostkom organizacyjnym nie posiadającym osobowości prawnej, w drodze umowy na zasadach ogólnych, z zastosowaniem przepisów o zamówieniach publicznych.

2. Jeżeli do prowadzenia danego rodzaju działalności na podstawie innych ustaw wymagane jest uzyskanie zezwolenia, gmina może powierzyć wykonywanie zadań wyłącznie podmiotowi posiadającemu wymagane zezwolenie.

Art. 4. 1. Jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, rada gminy postanawia o:

- 1) wyborze sposobu prowadzenia i form gospodarki komunalnej,
- 2) wysokości cen i opłat albo o sposobie ustalania cen i opłat za usługi komunalne o charakterze użyteczności publicznej oraz za korzystanie z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej.

2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 2, rada gminy może powierzyć zarządowi gminy.

Art. 5. Przepisy ustawy stosuje się odpowiednio do wykonywania zadań, o których mowa w art. 1, przez związki międzygminne (związki komunalne), przez miasto stołeczne Warszawa oraz w ramach porozumień komunalnych.

Rozdział 2

Komunalne zakłady budżetowe

Art. 6. 1. Komunalne zakłady budżetowe może powoływać, likwidować lub przekształcać rada gminy, zgodnie z przepisami ustawy oraz przepisami ustawy z dnia 5 stycznia 1991 r. — Prawo budżetowe (Dz. U. z 1993 r. Nr 72, poz. 344, z 1994 r. Nr 76, poz. 344, Nr 121, poz. 591 i Nr 133, poz. 685, z 1995 r. Nr 78, poz. 390, Nr 124, poz. 601 i Nr 132, poz. 640 oraz z 1996 r. Nr 89, poz. 402, Nr 106, poz. 496 i Nr 139, poz. 647).

2. Komunalne zakłady budżetowe prowadzą gospodarkę finansową na zasadach określonych w przepisach prawa budżetowego.

Art. 7. Działalność wykraczająca poza zadania o charakterze użyteczności publicznej nie może być prowadzona w formie zakładu budżetowego.

Art. 8. Do pracowników komunalnych zakładów budżetowych stosuje się przepisy ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 21, poz. 124 i Nr 43, poz. 253 oraz z 1994 r. Nr 98, poz. 471), jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

Rozdział 3

Spółki z udziałem gminy

Art. 9. Gmina może tworzyć spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjne, a także może przystępować do takich spółek.

Art. 10. 1. Poza sferą użyteczności publicznej gmina może tworzyć spółki prawa handlowego i przystępować do nich, jeżeli łącznie zostaną spełnione następujące warunki:

- 1) istnieją nie zaspokojone potrzeby wspólnoty samorządowej na rynku lokalnym,
- 2) występujące w gminie bezrobocie w znacznym stopniu wpływa ujemnie na poziom życia wspólnoty samorządowej, a zastosowanie innych działań i wynikających z obowiązujących przepisów środków prawnych nie doprowadziło do aktywizacji gospodarczej, a w szczególności do znacznego ożywienia rynku lokalnego lub trwałego ograniczenia bezrobocia.

2. Poza sferą użyteczności publicznej gmina może tworzyć spółki prawa handlowego i przystępować do nich również wówczas, jeżeli zbycie składnika mienia komunalnego mogącego stanowić wkład niepieniężny gminy do spółki albo też rozporządzenie nim w inny sposób spowoduje dla gminy poważną stratę majątkową.

3. Ograniczenia, dotyczące tworzenia spółek prawa handlowego i przystępowania przez gminę do nich, o których mowa w ust. 1 i 2, nie mają zastosowania do posiadania przez gminę akcji lub udziałów spółek zajmujących się czynnościami bankowymi, ubezpieczeniowymi oraz działalnością doradczą, promocyjną, edukacyjną i wydawniczą na rzecz samorządu terytorialnego, a także innych spółek ważnych dla rozwoju gminy.

Art. 11. 1. Radni rady gminy nie mogą być członkami władz zarządzających lub kontrolnych i rewizyjnych ani pełnomocnikami handlowymi spółek prawa handlowego z udziałem komunalnych osób prawnych lub z udziałem podmiotów gospodarczych, w których uczestniczą takie osoby. Wybór lub powołanie radnego do tych władz jest z mocy prawa nieważny.

2. Jeżeli wybór lub powołanie, o którym mowa w ust. 1, miało miejsce przed rozpoczęciem wykonywania mandatu, radny jest obowiązany rzec się stanowiska lub funkcji.

3. Radny rady gminy nie może posiadać pakietu większego niż 10% udziałów lub akcji w spółkach prawa handlowego z udziałem komunalnych osób prawnych lub podmiotów gospodarczych, w których uczestniczą takie osoby.

Art. 12. 1. Do wnoszenia udziałów i obejmowania akcji oraz do obejmowania, nabywania i zbywania praw z udziałów i akcji stosuje się przepisy Kodeksu handlowego, z wyłączeniem art. 310, oraz przepisy Kodeksu cywilnego, z zastrzeżeniem przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym.

2. W jednoosobowej spółce gminy funkcję zgromadzenia wspólników (walnego zgromadzenia) pełni zarząd gminy.

3. Do spółek z udziałem gminy stosuje się odpowiednio przepisy art. 18.

Art. 13. 1. Spółka określa w regulaminie zasady korzystania z usług publicznych świadczonych przez spółkę, a także obowiązki spółki wobec odbiorców usług.

2. Regulamin, o którym mowa w ust. 1, oraz jego zmiany obowiązują na terenie gminy po zatwierdzeniu przez zarząd tej gminy.

Rozdział 4

Przekształcenia przedsiębiorstw komunalnych

Art. 14. 1. Przedsiębiorstwa komunalne, w stosunku do których rada gminy do dnia 30 czerwca 1997 r. nie postanowiła o wyborze organizacyjno-prawnej formy lub o ich prywatyzacji, ulegają z dniem 1 lipca 1997 r. przekształceniu w jednoosobową spółkę gminy, z mocy prawa.

2. Jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej, spółka ta wstępuje we wszystkie stosunki prawne, których podmiotem było przedsiębiorstwo komunalne, bez względu na charakter prawny tych stosunków.

Art. 15. 1. Przed upływem terminów, o których mowa w art. 14 ust. 1, zarząd gminy decyduje o rodzaju spółki, ustala jej statut (akt założycielski) i niezwłocznie składa wniosek o wpisanie spółki do rejestru handlowego.

2. Wykreślenie przedsiębiorstwa komunalnego z rejestru przedsiębiorstw państwowych następuje z urzędu, po dokonaniu wpisu spółki do rejestru handlowego, z dniem 1 lipca 1997 r.

Art. 16. 1. Do spółki powstałej w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa komunalnego stosuje się przepisy Kodeksu handlowego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

2. Do spółki powstałej w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa komunalnego nie stosuje się art. 312 i 313 Kodeksu handlowego.

Art. 17. 1. Gminę w spółce, o której mowa w art. 14, reprezentuje zarząd gminy.

2. Pierwszy zarząd spółki jest powoływany przez zarząd gminy, z tym że do pełnienia funkcji prezesa pierwszego zarządu spółki zarząd gminy powołuje z dniem 1 lipca 1997 r. dyrektora przekształconego przedsiębiorstwa komunalnego, chyba że nie wyrazi on zgody na pełnienie tej funkcji.

3. W przypadku niewyrażenia zgody przez dyrektora przekształconego przedsiębiorstwa komunalnego, o której mowa w ust. 2, zarząd gminy powołuje zarząd spółki w pełnym składzie, wraz z jej prezesem.

Art. 18. 1. W spółce powstałej w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa komunalnego działa rada nadzorcza.

2. Liczbę członków rady nadzorczej określa statut.

3. Pracownicy spółki zachowują prawo wyboru:

1) dwóch członków rady nadzorczej w radzie liczącej do sześciu członków,

2) trzech członków rady nadzorczej w radzie liczącej od siedmiu do dziesięciu członków,

3) czterech członków rady nadzorczej w radzie liczącej jedenastu lub więcej członków.

4. Pozostałych członków rady nadzorczej powołuje i odwołuje zarząd gminy.

5. Członkowie rad nadzorczych, o których mowa w ust. 3, wybierani są w głosowaniu bezpośrednim i tajnym, przy zachowaniu zasady powszechności. Wynik wyborów jest wiążący dla walnego zgromadzenia.

6. Pracownikowi spółki, będącemu członkiem jej rady nadzorczej, spółka nie może, w okresie trwania kadencji rady ani w okresie roku po zakończeniu kadencji, wypowiedzieć stosunku pracy. W tym czasie spółka nie może również zmienić na niekorzyść pracownika warunków pracy lub płacy.

Art. 19. 1. Pracownicy przekształconego w spółkę przedsiębiorstwa komunalnego stają się z mocy prawa pracownikami spółki.

2. Za zobowiązania wynikające ze stosunku pracy powstałe przed przekształceniem przedsiębiorstwa odpowiada spółka.

3. Stosunek pracy dyrektora przedsiębiorstwa oraz pracowników zatrudnionych na podstawie powołania wygasa, z mocy prawa, z dniem wykreślenia przedsiębiorstwa komunalnego z rejestru przedsiębiorstw państwowych.

4. Pracownikom, o których mowa w ust. 3, przysługują odprawa w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia, liczonego jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy. Odprawa ta nie przysługuje w przypadku zatrudnienia w spółce na stanowisku równorzędnym lub wyższym.

Art. 20. 1. Do zbycia udziałów i akcji gminy w spółce powstałej w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa komunalnego stosuje się odpowiednio przepisy działu IV ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 118, poz. 561 i Nr 156, poz. 775).

2. Przewidziane w ustawie, o której mowa w ust. 1, kompetencje Ministra Skarbu Państwa wykonuje wobec spółki zarząd gminy.

Art. 21. W sprawach przekształcenia przedsiębiorstwa komunalnego w spółkę nie stosuje się przepisów ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 22. 1. Rada gminy może w drodze uchwały przekształcić zakład budżetowy w spółkę.

2. Do przekształcenia zakładu budżetowego w spółkę stosuje się odpowiednio przepisy ustawy.

3. Czynności związane z przekształceniem wykonuje zarząd gminy.

Art. 23. 1. Składniki mienia zakładu budżetowego przekształconego w spółkę stają się majątkiem spółki.

2. Prawo zarządu gruntem zakładu budżetowego przekształconego w spółkę staje się prawem użytkownika wieczystego spółki.

3. Spółka powstała w wyniku przekształcenia wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki związane z działalnością zakładu budżetowego.

Rozdział 5

Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy końcowe

Art. 24. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74, Nr 58, poz. 261, Nr 106, poz. 496 i Nr 132, poz. 622) w art. 9:

1) w ust. 1 skreśla się wyrazy „, w tym przedsiębiorstwa,”;

2) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Gmina oraz inna komunalna osoba prawna może prowadzić działalność gospodarczą wykraczającą poza zadania o charakterze użyteczności publicznej wyłącznie w przypadkach określonych w odrębnej ustawie.”;

3) dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. Formy prowadzenia gospodarki komunalnej, w tym wykonywania przez gminę zadań o cha-

rakterze użyteczności publicznej, określa odrębna ustawa.

4. Zadaniem użyteczności publicznej, w rozumieniu ustawy, są zadania własne gminy, określone w art. 7 ust. 1, których celem jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych.”

Art. 25. W ustawie z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 21, poz. 124 i Nr 43, poz. 253 oraz z 1994 r. Nr 98, poz. 471) w art. 1 po wyrazach „jednostkach administracyjnych gminy” dodaje się wyrazy „oraz komunalnych zakładach budżetowych”.

Art. 26. W ustawie z dnia 10 maja 1990 r. — Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 32, poz. 191, Nr 43, poz. 253 i Nr 92, poz. 541, z 1991 r. Nr 34, poz. 151, z 1992 r. Nr 6, poz. 20, z 1993 r. Nr 40, poz. 180, z 1994 r. Nr 1, poz. 3 i Nr 65, poz. 285 oraz z 1996 r. Nr 23, poz. 102 i Nr 106, poz. 496) w art. 8 skreśla się ust. 2.

Art. 27. Zarząd gminy w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy dostosuje statuty spółek powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy do przepisów ustawy.

Art. 28. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z tym że przepis art. 11 wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

44

USTAWA

z dnia 20 grudnia 1996 r.

o portach i przystaniach morskich.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady tworzenia podmiotów zarządzających portami i przystaniami morskimi, ich organizację i funkcjonowanie.

2. Granice portów i przystani morskich określają odrębne przepisy.

3. Przepisów ustawy nie stosuje się do portów wojennych.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

1) gminie — rozumie się przez to gminę lub gminy, w których granicach jest położony port lub przystań morska,

2) porcie lub przystani morskiej — rozumie się przez to akweny i grunty oraz związaną z nimi infrastrukturę portową, znajdujące się w granicach portu lub przystani morskiej,

3) portach o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej — rozumie się przez to porty morskie w Gdańsku, Gdyni, Szczecinie i Świnoujściu,

4) infrastrukturze portowej — rozumie się przez to znajdujące się w granicach portu lub przystani morskiej ogólnodostępne obiekty, urządzenia i instalacje związane z funkcjonowaniem portu, znajdujące się na gruntach, którymi gospodaruje podmiot zarządzający,

5) infrastrukturze zapewniającej dostęp do portów lub przystani morskich — rozumie się przez to prowadzące do portu lub przystani morskiej oraz położo-